

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย รูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอ
ภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยนำมาสรุปผล อภิปรายผล และกำหนดข้อเสนอแนะใน
การวิจัย ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอ
ภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์
2. เพื่อเปรียบเทียบรูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในเขต
อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของประชาชน ข้าราชการ และผู้บริหาร
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็น ข้อเสนอแนะและความต้องการเกี่ยวกับรูปแบบภาวะผู้นำ
ของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

สมมติฐานของการวิจัย

1. ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์
มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับสูง
2. รูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอ
ภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีคุณลักษณะ คือ สถานะ
ทางสังคม เพศ อายุ และระดับการศึกษา แตกต่างกันไป มีความความคิดเห็นแตกต่างกัน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

- 1.1 ประชากรในเขตอำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 72,085 คน
- 1.2 ข้าราชการผู้ปฏิบัติกรในองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอ
ภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 260 คน

1.3 ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอภูจินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 45 คน ได้แก่

นายกองค์การบริหารส่วนตำบล	จำนวน 9 คน
รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล	จำนวน 18 คน
ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล	จำนวน 9 คน
รองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล	จำนวน 9 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชาชน ซึ่งคำนวณจากจำนวนประชากร โดยใช้สูตรการคำนวณของยามานะ ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 398 คน

2.2 ข้าราชการผู้ปฏิบัติการ ซึ่งคำนวณจากจำนวนประชากร โดยใช้สูตรการคำนวณของยามานะ ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 156 คน

2.3 ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอภูจินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ กำหนดให้เป็นประชากรเป้าหมาย จำนวน 45 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยสถานะและคุณลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 รูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอภูจินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยได้นำเอาแนวคิดของเฮาส์และมิทเชลล์ มาเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และประยุกต์ใช้แบบสอบถามของสุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์ จำนวน 4 รูปแบบ ได้แก่

ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน	จากข้อ 1- 5
ภาวะผู้นำแบบสั่งการ	จากข้อ 6- 10
ภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จของงาน	จากข้อ 11- 15
ภาวะผู้นำแบบให้มีส่วนร่วม	จากข้อ 16- 20

ตอนที่ 3 ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และความต้องการเกี่ยวกับรูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอภูจินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ สถิติที่ใช้ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบรูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามเพศ ใช้วิธีการเปรียบเทียบ t - test (Independent Sample) และจำแนกตามสถานะผู้ตอบแบบสอบถาม อายุ และระดับการศึกษา ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way ANOVA)

สรุปผล

จากการวิจัย รูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 4 แบบ ปรากฏผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ มีภาวะผู้นำ โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้านตามรูปแบบภาวะผู้นำทั้ง 4 แบบอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย พบว่า แบบสนับสนุนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาแบบมุ่งมั่นความสำเร็จของงาน แบบให้มีส่วนร่วม และแบบสั่งการตามลำดับ
2. ผลการเปรียบเทียบรูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของประชาชน ข้าราชการ และผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้านตามรูปแบบภาวะผู้นำทั้ง 4 แบบ ไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05
3. รูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของประชาชน ข้าราชการ และผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน พบว่า โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้านตามรูปแบบภาวะผู้นำ ทั้ง 4 แบบ ไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05
4. ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และความต้องการเกี่ยวกับรูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ควรเป็นผู้นำที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ควรให้ความไว้วางใจผู้ใต้บังคับบัญชาทุกระดับชั้น ควรมีการกำหนดควิสัยทัศน์ให้ชัดเจนในการทำงาน ควรยึดหลักศาสนาเป็นหลักในการปฏิบัติงาน

ควรประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้ใต้บังคับบัญชา ควรมีความยุติธรรมในการบังคับบัญชา ควรให้ผู้ใต้บังคับบัญชาแสดงความคิดเห็นได้อย่างเปิดเผย ควรปฏิบัติต่อผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยความจริงใจ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย รูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ มีข้อค้นพบที่น่าสนใจที่ผู้วิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 1 ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับสูง

1.1 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งผลการวิจัยที่พบไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า

1.1.1 การบริหารงานของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้ใช้รูปแบบภาวะผู้นำทั้ง 4 แบบ ในการปฏิบัติเป็นแนวทางอยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอภูผินารายณ์

1.1.2 องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้ใช้รูปแบบภาวะผู้นำทั้ง 4 แบบ ตามระเบียบของการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลกระทรวงมหาดไทย โดยปฏิบัติอย่างผสมผสานและบูรณาการ

1.1.3 ผู้บริหารเป็นผู้นำในการกระทำหรือปฏิบัติการ โดยให้สมาชิกทั้งหลายมุ่งความสนใจไปสู่จุดหมายที่ตั้งไว้ให้ความกระฉ่างในสิ่งที่จะต้องปฏิบัติและวางแผนถึงขั้นตอนการปฏิบัติงานตามรูปแบบภาวะผู้นำทั้ง 4 แบบ

1.1.4 ผู้บริหารจะต้องมีความสามารถในการจูงใจให้ผู้อื่นปฏิบัติตามความคิดเห็น ความต้องการหรือคำสั่งของตนได้

1.1.5 รูปแบบผู้นำทั้ง 4 แบบ ทำให้เกิดพฤติกรรมต่างๆของผู้นำที่แสดงออกมาในการปฏิบัติงานในรูปของความคิดริเริ่มการปรับปรุงแก้ไข การเปลี่ยนแปลง การให้ความช่วยเหลือ การยอมรับนับถือ การประสานงาน การโน้มน้าวจิตใจ และการเข้าสังคมได้ดีพร้อมกันนั้นจะต้องเป็นผู้ประพฤติตนเป็นแบบอย่างให้กับคนในกลุ่มอีกด้วย

1.2 พิจารณาเป็นรายด้าน

1.2.1 แบบสนับสนุน อยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสนับสนุนความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และยอมรับนับถือผู้อื่น เมื่อเขาทำงานประสบความสำเร็จ มีความเข้าใจความรู้สึก และคอยแนะนำ กระตุ้น ให้กำลังใจแก่เพื่อนร่วมงานเพื่อปรับปรุงการทำงาน ด้วยการสนับสนุนให้กำลังใจผู้ร่วมงาน ให้ได้มีโอกาสทำงานที่ค้ำชั่งอยู่เสมอ

1.2.2 แบบสั่งการ อยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารมีการบอกกล่าวให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทราบความคาดหวังให้พวกเขาอยู่เป็นประจำ และมีการอธิบายระดับผลงานที่คาดหวังให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชาทราบ

1.2.3 แบบมุ่งมั่นความสำเร็จของงาน อยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารมีการบอกให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทราบถึงความคาดหวังของผลงาน อีกทั้งปรับปรุงการปฏิบัติงานให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างต่อเนื่อง

1.2.4 แบบให้มีส่วนร่วม อยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะว่า ผู้ใต้บังคับบัญชามีการปรึกษาผู้บังคับบัญชาเมื่อเผชิญกับปัญหาอยู่เป็นประจำ และมีการมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบให้สมาชิกหรือผู้ตัดสินใจและนำไปปฏิบัติ

ผลการวิจัยสอดคล้องกับเสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2540 : 95) พบว่า การรับรู้ ของผู้ใต้บังคับบัญชาที่มีต่อพฤติกรรมการแสดงออกของผู้บังคับบัญชาที่อยู่เหนือขึ้นไปในภาพรวม มีระดับการแสดงพฤติกรรมผู้นำทั้ง 4 แบบ คือ พฤติกรรมผู้นำแบบสนับสนุน พฤติกรรมผู้นำแบบสั่งการ พฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จในงาน และพฤติกรรมผู้นำแบบมีส่วนร่วม โดยระดับการแสดงออกของแต่ละแบบพอๆ กัน สอดคล้องกับกาญจนา จันทร์ไทย (2539 : 214) พบว่า พฤติกรรมผู้นำทั้ง 4 แบบ คือ แบบสนับสนุน แบบสั่งการ แบบมุ่งความสำเร็จในงาน และแบบให้มีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน 5 ด้าน สอดคล้องกับ วุฒ ญาณसार (2544 : 64-68) ได้ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ส่วนมากไม่มีความสัมพันธ์กันระหว่างภาวะผู้นำทั้งในด้านที่เน้นผู้บังคับบัญชาเป็นศูนย์กลางและในด้านที่เน้นผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นศูนย์กลาง สอดคล้องกับ เซฟเวดรา (Saavedra, 1990 : 23 ; อ้างถึงในกาญจนา จันทร์ไทย, 2539 : 71) ได้ทำการศึกษาถึงผลของพฤติกรรมผู้บังคับบัญชาต่อความต้องการจำเป็นของผู้ใต้บังคับบัญชาในเรื่องแรงจูงใจ ผลการวิจัย พบว่า ความสัมพันธ์ด้านบวกกับความพึงพอใจในสถานการณ์ ที่สำคัญอีก 2 สถานการณ์ คือ เมื่อผู้ใต้บังคับบัญชา

มีความต้องการเพื่อความผูกพันในระดับกลางและผู้บังคับบัญชาที่มีภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จของงานกับเมื่อผู้ได้บังคับบัญชาที่มีความต้องการเพื่ออำนาจกับภาวะผู้นำแบบสั่งการ

ผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับเสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ (2540 : 95) พบว่า ผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปแสดงพฤติกรรมผู้นำแบบสนับสนุนสูงสุด และรองลงมา คือ พฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จ พฤติกรรมผู้นำแบบสั่งการ และพฤติกรรมผู้นำแบบให้มีส่วนร่วมตามลำดับ สอดคล้องกับกาญจนา จันทร์ไทย (2539 : 214) พบว่า ความพึงพอใจด้านลักษณะของรายได้ ได้แก่ ความพึงพอใจในด้านงานทั่วไป ด้านลักษณะงาน ด้านลักษณะของผู้บังคับบัญชา ด้านโอกาสในการก้าวหน้า และด้านลักษณะของเพื่อนร่วมงานสอดคล้องกับเพ็ชรา เบญจศิริ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำของกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีในเขตอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า 1) ด้านความสามารถในการแก้ไขปัญหา 2) ด้านวิสัยทัศน์ในการพัฒนา 3) ด้านความสามารถในการประสานงาน 4) ด้านความสามารถในการสื่อสาร และ 5) ด้านความสามารถในการจูงใจให้เกิดการยอมรับ เชื่อถือ และศรัทธา สอดคล้องกับพวงทิพย์ นวลขาว (2538 : 146) พบว่า แบบภาวะผู้นำของผู้บังคับบัญชามีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของผู้ได้บังคับบัญชาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05 โดยมีระดับความสัมพันธ์กันในระดับสูง สอดคล้องกับ เซฟเวดรา (Saavedra, 1990 : 23 ; อ้างถึงใน กาญจนา จันทร์ไทย, 2539 : 71) ได้ทำการศึกษาถึงผลของพฤติกรรมผู้บังคับบัญชาต่อความต้องการจำเป็นของผู้ได้บังคับบัญชาในเรื่องแรงจูงใจ ความพึงพอใจและความผูกพันต่อผู้นำ ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) โดยมีสมมติฐานการวิจัย พบว่า ผู้ได้บังคับบัญชาที่มีความต้องการเพื่อผูกพันสูงที่อยู่ภายใต้ผู้นำที่มีพฤติกรรมภาวะผู้นำแบบสนับสนุนคาดว่าจะมีความผูกพันต่อตัวผู้นำสูง

สมมติฐานข้อที่ 2 รูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีคุณลักษณะ คือ สถานะทางสังคม เพศ อายุ และระดับการศึกษา แตกต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีคุณลักษณะ คือ สถานะทางสังคม เพศ อายุ และระดับการศึกษา แตกต่างกัน โดยรวม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยขอแยกการอภิปรายตามตัวแปร

2.1 สถานะทางสังคม มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า

2.1.1 รูปแบบภาวะผู้นำทั้ง 4 รูปแบบ อันได้แก่ แบบสนับสนุน แบบสั่งการ แบบมุ่งมั่นความสำเร็จของงาน และแบบให้มีส่วนร่วม มีการนำไปปฏิบัติเป็นแนวทางอยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

2.1.2 เมื่อผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลจะเข้ามาสู่ตำแหน่งผู้บริหาร จะต้องมีการศึกษารูปแบบภาวะผู้นำทั้ง 4 แบบ ตามระเบียบกฎหมายของการดำเนินงานองค์การบริหารส่วนตำบล กระทรวงมหาดไทย โดยมีการปฏิบัติอย่างผสมผสานและบูรณาการ

2.2 เพศ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เพศชายและเพศหญิง มีการปฏิบัติงานภายใต้กรอบของกฎหมายฉบับเดียวกัน มีแนวทางปฏิบัติเดียวกันจึงได้มองเห็นว่าผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้ใช้รูปแบบภาวะผู้นำทั้ง 4 รูปแบบอย่างผสมผสานหรือมีการบูรณาการ

2.3 อายุ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลไม่ว่าจะอยู่องค์การบริหารส่วนตำบลใด มีการปฏิบัติงานภายใต้กรอบของกฎหมายฉบับเดียวกัน มีแนวทางปฏิบัติเดียวกันจึงทำให้ข้าราชการ นายกององค์การบริหารส่วนตำบล ประชาชน ไม่ว่างจะอยู่ในวัยใดก็เห็นว่าผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้ใช้รูปแบบภาวะผู้นำทั้ง 4 รูปแบบอย่างผสมผสานหรือมีการบูรณาการ

2.4 ระดับการศึกษา มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารท้องถิ่นทุกองค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ภายใต้วัฒนธรรมองค์กรเดียวกัน มีการปฏิบัติงานภายใต้กรอบของกฎหมายฉบับเดียวกัน มีแนวทางปฏิบัติเดียวกันจึงทำให้ข้าราชการ นายกององค์การบริหารส่วนตำบล ประชาชน ไม่ว่างจะอยู่ในวัยใดก็เห็นว่าผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้ใช้รูปแบบภาวะผู้นำทั้ง 4 รูปแบบอย่างผสมผสานหรือมีการบูรณาการ

ผลการวิจัยสอดคล้องกับเสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2540 : 95) พบว่า การรับรู้ ของผู้ได้บังคับบัญชาที่มีต่อพฤติกรรมการแสดงออกของผู้บังคับบัญชาที่อยู่เหนือขึ้นไปในภาพรวม มีระดับการแสดงพฤติกรรมผู้นำทั้ง 4 แบบ คือ พฤติกรรมผู้นำแบบสนับสนุน พฤติกรรมผู้นำแบบสั่งการ พฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จในงาน และพฤติกรรมผู้นำแบบมีส่วนร่วม สอดคล้องกับกาญจนา จันทร์ไทย (2539 : 214) พบว่า พฤติกรรมผู้นำทั้ง 4 แบบ คือ แบบสนับสนุน แบบสั่งการ แบบมุ่งความสำเร็จในงาน และแบบให้มีส่วนร่วม

ผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับเกษราภรณ์ วงศ์ก่อ (2550 : 94-101) พบว่า การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของพนักงานเจ้าหน้าที่ส่วนราชการ พนักงานเทศบาล และลูกจ้างประจำ ที่มีต่อคุณลักษณะผู้บริหารส่วนราชการเทศบาลเมืองหนองคายทั้งนี้โดยรวม และจำแนกเป็นรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ผลการวิจัยพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 4 ลำดับ ได้แก่ แสดงท่าทีให้ความใส่ใจต่อความต้องการส่วนบุคคลของผู้ได้บังคับบัญชา รักษามิตรภาพในการทำงานกับ ผู้ได้บังคับบัญชา ใช้คำพูดบางอย่างที่ทำให้ผู้ได้บังคับบัญชาเสียความรู้สึก จัดให้มีสิ่งเล็กๆ น้อยๆ มาทำให้สมาชิกกลุ่มเกิดความสนุกตื่นเต้น เหล่านี้ถือว่าเป็นจุดแข็ง (Strength) ของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจะดำเนินการ ดังนี้

1.1.1 ควรปฏิบัติต่อผู้ได้บังคับบัญชาอย่างเสมอภาค เพราะจะทำให้ ผู้ได้บังคับบัญชา รักษาเสถียรภาพในการทำงาน อีกทั้งแสดงท่าทีเป็นผู้นำประชาธิปไตย

1.1.2 ผู้บังคับบัญชาควรใช้คำพูดบางอย่างที่ทำให้ผู้ได้บังคับบัญชาเคารพ นับถือในการปฏิบัติงาน

1.1.3 ควรมีรางวัลให้ผู้ได้บังคับบัญชาทุกปี เพราะจะเป็นการบำรุงขวัญ กำลังใจในการทำงาน เพื่อที่จะทำให้เกิดความสนุกตื่นเต้น

1.2 ผลการวิจัยพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 4 ลำดับ ได้แก่ ลงมือทำโดยไม่ปรึกษาผู้ได้บังคับบัญชา มีความเต็มใจรับฟังความคิดและข้อเสนอแนะของผู้ได้บังคับบัญชา ขอคำแนะนำจากผู้ได้บังคับบัญชาเกี่ยวกับวิธีการทำงานให้สำเร็จ กำหนดเป้าหมายงานให้เกิดความท้าทายแก่ผู้ได้บังคับบัญชา เหล่านี้ถือว่าเป็นจุดด้อย (Weakness) ของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจะดำเนินการ ดังนี้

1.2.1 ผู้ได้บังคับบัญชาควรปรึกษาผู้บังคับบัญชาก่อนลงมือทำงาน เพราะจะทำให้เกิดความถูกต้องในการปฏิบัติงานทุกครั้ง

1.2.2 การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้ได้บังคับบัญชา โดยผู้บังคับบัญชา จะต้องรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ได้บังคับบัญชาก่อนตัดสินใจบริหารงาน หลายประการ

1.2.3 ควรให้ผู้ได้บังคับบัญชาแสดงความคิดเห็นได้อย่างเปิดเผย โดยที่ผู้บังคับบัญชาจะต้องรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ได้บังคับบัญชาก่อนลงมือปฏิบัติงานหลายประการ

1.2.4 ควรหาวิธีทำงานแบบใหม่ๆ ให้แก่ผู้ได้บังคับบัญชา ด้วยวิธีการอบรมบุคลากร หรือสัมมนาแลกเปลี่ยนความคิด

1.3 ผลการวิจัยข้อเสนอแนะ พบว่า ควรให้ผู้ได้บังคับบัญชาแสดงความคิดเห็นได้อย่างเปิดเผย ควรยึดหลักศาสนาเป็นหลักในการปฏิบัติงาน ควรประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้ได้บังคับบัญชา ควรเป็นผู้นำที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ดังนั้นควรจะดำเนินการ ดังนี้

1.3.1 ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ควรปฏิบัติงานอย่างตรงไปตรงมาเปิดเผย และยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้ได้บังคับบัญชา เพราะจะสามารถระดมสมองในการปฏิบัติงานได้ดี

1.3.2 ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ควรยึดมั่นในหลักคุณธรรมจริยธรรม และความซื่อสัตย์ในการปฏิบัติงานเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ได้บังคับบัญชา

1.3.3 ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ควรสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานให้กับผู้ได้บังคับบัญชา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อให้สามารถนำผลการศึกษาไปพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลให้มีประสิทธิภาพต่อไป

2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์